Molnár Réka

Az aranytemplom

A férfi, akiről nem tudni semmit, egy ütött-kopott, piszkosszürke halászcsónakban kuporgott szinte mezítelen, a legutolsó ülődeszka mögötti, keskeny ficakban. Vacogott, csontos térdeit markolászta, melyekre csapzottan tapadt rá az őszbe forduló, göndör szőr, s melyek küllemükre összenyomott pingponglabdákhoz hasonlítottak. Mereven bámulta a hullám verte távlatokat, mágusok néznek így hipnotizált áldozataik szemébe. Néha felszisszent, ilyenkor kétszer-háromszor átdörzsölte mellkasát, mintha fürödnék, majd ismét a kéklő messzeségbe temetkezett. A dereka köré csavart, szakadt és piszkos vászondarabot vörösre színezte a füléről és arcáról alácsöpögő, alvadó vér. Nyelvével időnként elkotorta a fémes ízű, ragacsos folyadékot, mely utat talált magának a barázdált, elnyűtt arcon, s úgy szántotta azt keresztül, ahogyan az érc búvik meg az anyakőzet repedései között. Lassanként esteledni látszott, a bíborban fürdő napkorong utolsókat pislogta fel a látóhatárra, majd a víz is, elfelejtkezve hullámzó természetéről, elnyugodott évmilliós bölcsőjében. Hamarosan fekete csönd ölelte körül a piszkosszürke, ütött-kopott halászcsónakot, s a férfi, akiről nem tudni semmit, elengedte összepréselt, pingponglabdaszerű térdeit, kétszer-háromszor átdörzsölte mellkasát, mintha fürödnék, majd nyöszörögve feltápászkodott, s a csónak elejébe vánszorgott. Ott lerogyott az első deszkára, megtapogatta a sebet, mely jobb fülétől a jobb szeméig szántotta fel arcát, s melyről fogalma sem volt, mikor és hogyan szerezte, ahogyan arra sem emlékezett, ki ő, miért és mióta hánykolódik ebben a csónakban, és egyáltalán hol is van ő tulajdonképpen. Egyszer nyugodott le a nap, és keltek fel a csillagok fölötte, mióta magához tért, tehát második napja úszhat valahol az Isten háta mögött. A víz, amely körülfolyta a csónakot, sós volt és hideg, s nem látott sem egy hajót a távolban nappal, sem pedig egy árva, part menti fényt éjjel, amely reményt adhatott volna számára a túlélésre. A seb mély volt és égett, s a csónak nem ringatott sem egy palack vizet, sem pedig némi ételt, hogy egyék. Bizonyosan meg fog halni, gondolta, itt, ebben az ütött-kopott, piszkosszürke halászcsónakban, valahol az Isten háta mögött, név és múlt nélkül, emlékek nélkül, anélkül, hogy bármit tudna arról, ki ő és hogyan került ide.

Halál. Halál. Halál. A férfi megborzongott. Érezte jelenlétét, mintha csak az egyik deszkára telepedett volna, hogy onnan bámulja őt, kaján vigyorral az arcán. Ingere volt odakiáltani, hogy hagyja békén. Aztán, mint aki megszeppent, maga elé bámult. Mégsem kiabálhat egy csónakkal. De a halál ravaszabb volt és szívósabb, befészkelte magát elméjébe, sajgó sebeibe, éhségként dörömbölt a gyomrán és szomjúságként a kiszáradt torkában. Rettegett elaludni. Akkor bizonyosan meghal. Ám még annál is jobban rémisztette a felismerés, hogy fogalma sincs arról, ki is fog itt meghalni tulajdonképpen. Még csak a saját nevét sem ismeri. Nincsenek emlékei. Nem tudja, jó ember volt-e vagy gonosztevő, volt-e családja, felesége, gyermekei, testvérei, mi volt a foglalkozása, mi volt a hobbija, hol élt, hitt-e valamiben vagy valakiben, fog-e hiányozni valakinek, szerették-e avagy gyűlölték, s ő szeretett vagy gyűlölt? Semmije sem volt, csak egy szakadt vászondarabja a teste körül, az ütött-kopott, piszkosszürke halászcsónak, a mély seb az arcán s a határtalan messzeség. Még csak azt sem tudja, hogy néz ki az arca. A hullámzó víztömeg nem volt hajlandó megrajzolni vonásait. Meghal valaki, aki két napot élt egy csónakban, összekuporodva, kétségek között hányódva, utazva a vízen, étlen és szomjan, mély vágással az arcán. Vannak bűnei? Kihez fohászkodjék kegyelemért? A hatalmas víztömeghez? A Naphoz? A csillagokhoz? Mindahhoz, amit maga körül lát? Istenhez? Melyikhez? Beleszédült a sok gondolatba, amelyek közül egy iszonyatos erővel és kibírhatatlanul verte a koponyáját: ki az, aki meghal? Ki az, aki meghal? A kíntól összekuporodva igazán aprónak érezte magát, a csónak elejét bámulta, a pontot, ahol bizonyosan ott ülhet a halál. De mi az, hogy halál? Lehet, hogy már meghalt, és ez lenne a túlvilág? Akkor bizonyosan nem lenne szomjas és éhes és nem fájna a seb és nem töprengene a halálon és nem akarná elzavarni. És ha nem emlékszik semmire, hogyan emlékezik arra, hogy halál és Isten és túlvilág, hogy aminek kezdete van, annak vége is van, és hogy a halál nem feltétlenül jelent megsemmisülést. Lehet az feltámadás. Vagy újraszületés. Az emlékezetnek talán több szintje van – gondolta, miközben nagyot sóhajtott –, és lenniük kell magunkkal hozott, előre betáplált információknak is. A kérdés, hogy ezek kitől származhatnak. A férfi a csillagokat nézte. Hamarosan koromsötét lett.

Az éjszakai, sós és hűvös szél borzongatta végtagjait, melyeket egyre nehezebben tudott mozgásra bírni. Legszívesebben elnyúlt volna a csónak aljában, várva a végét. A gondolat, hogy álomba merüljön, egyre vonzóbbnak tűnt fel előtte, az érdes és nyirkos padló pedig úgy hívogatta őt, mint a legpuhábban bevetett ágy. Ezt fogja tenni. Csak

elalszik szépen, hallgatva a csónaknak csapódó hullámok monoton morajlását, beburkolózva a fekete éjszakába. Utolsó emlékei a felette ragyogó csillagok lesznek. Ember ennél szebb halált nem is kívánhat, gondolta. Aztán megmerevedett és felnyögött, kiverte a hideg veríték. És ha valami igen súlyos dolgot követett el? Ha gyilkolt? Megtapogatta az arcán sajgó sebet és felszisszent. Akár gyilkolhatott is. Összehúzta magát, borzasztóan fázott. Átdörzsölte mellkasát, egyre kevésbé kívánta mozdítani remegő kezeit. Szemére ólomsúly nehezedett. Lemászott a deszkáról és elnyúlt a csónak alján, megadta magát. Beletörődött.

Semmire sem emlékezik. Az amnézia lehet-e felmentő ítélet? A hullámokon tovasodródó két napját tudja felidézni csupán, tehát ennyit élt. Itt nyugszik a névtelen, élt két napot egy piszkosszürke, ütött-kopott halászcsónakban valahol az Isten háta mögött. Micsoda sírfelirat. Elmosolyodott. Mennyire súlytalan az élet, kifolyik a kezeink közül, mint az áttetsző, hűvös víz, s amiről nincsenek emlékeink, arra tekinthetünk úgy, mintha meg sem történt volna. Ha a csillagokat figyelem – elmélkedett – eltűnik a fájdalom az arcomról. Az éhséget sem érzem, sem a szomjúságot. Csak a csillagok léteznek azokban a percekben. Itt ma senki sem fog meghalni, csak a csillagok. Felnevetett. S ha én magam a csillagok vagyok? Ha a vízre gondolok, eltűnnek a csillagok, most csak a víz létezik. Én lennék a víz? Itt nyugszik a víz. Vagy itt nyugszanak a csillagok. Mindezt rettentő érdekesnek találta.

Azután arra gondolt, hogy maguk az emlékek, azok vajon mennyire valóságosak? Valóságos-e a tegnap reggeli szél, amely felborzolta deres haját, s amelynek egyre erősödő lökései a kibontakozó tengeri vihar rémképével riogatták? Vagy valóságos-e a szálka emléke, a csónak oldalából kiálló, amely felsértette bal kezének mutatóujját? Láthatóan valóságos, hiszen az emléknek jól érezhető lenyomata van, be is gyulladt kissé. De a szél, a félelem és a szúrásnyi fájdalom elmúltak, pillanatokra léteztek csupán. Most visszagondolt „életének első napjára” – mert magában csak így nevezte a csónakban történt ébredését – a pánikra, amelyet magához térte idézett elő benne, s a tény, hogy a nyílt óceánon találta magát, hogy arca piszkosul fáj és ég, és hogy ő maga szinte mezítelen és vérzik, s amikor arra gondol, hogy „ő maga”, hát akkor fogalma sincsen, kire gondoljon tulajdonképpen. Néhány perc alatt teljes őrület lett úrrá rajta, odáig menően, hogy fel s alá ugrált a csónakban, miközben haját simogatta-tépte, és ordított, akár egy szopósmalac, s minden egyes próbálkozásra, hogy emlékezzen, olyan éles fájdalom járta át az elméjét, mintha megfent tőrt döftek volna koponyájának közepébe. Aztán felfedezte a sebet, a fülétől a szeméig

érőt, ordított, ahogyan hozzáért, mert fájt, iszonyúan fájt, és ordított, mert kiszolgáltatott volt, mint az útszélre kihajított újszülött csecsemő. A csónak dobálta és ő kihajolt belőle, a tajtékzó víz fölé, hogy okádjon, aztán arcon csapta egy erősebb hullám, mire a só ezer fogával mart bele felhasított arcába. Újfent ordított, aztán a csónak oldalába rúgott, olyan erővel, hogy a lába belefájdult, aztán zokogásban tört ki. Aztán gubbasztott. Aztán csak meredt maga elé. Szemeit belefúrta a hullámzó kékbe, összefogta térdeit, és néha megdörzsölte mellkasát, mintha fürödnék. S most, a csónak alján fekve, felfelé nézve, a fekete vászonra, s pásztázva az odafröccsentett arany fénypontokat, amelyek nyugodhatnának a sírban helyette, mint a víz, az a hajmeresztő gondolata támadt, hogy mindez egyáltalán nem valóságos, mert már elmúlt. Csak a jelen pillanata létezik. Aztán elmúlik az is. Az emlékek sem számítanak, mert azok sem valóságosak, hiszen soha sem alkothatják a jelent. Igazában teljesen mindegy, hogy volt-e felesége vagy gyereke. Az is érdektelen, hogy kik voltak a szülei. Vagy, hogy mi volt a hobbija és hol született. Ezek elmúlnak mind, tovaúsznak, mint sebes folyón az elragadott rönkök.

Egyvalami azonban nem hagyta nyugodni. Ismét feltekintett a csillagokra. Rendben van – mormogta alig hallhatóan –, valami állandónak mégis csak lennie kell, különben a saját létezésemben sem lehetek biztos. Felkönyökölt, talán hogy közelebb legyen a fénylő égitestekhez, vagy, hogy jobban lássa őket, s a legfényesebbre mutatva, kissé zihálva így szólt: – Te ott, te már két napja követsz engem, látlak az éjjeleken, mindig ugyanott vagy, nem múlsz el, s ha rád figyelek, nem létezik más terajtad kívül. Betöltöd lényemet. – Ekkor éles szúrást érzett a fülénél, felszisszent és visszafeküdt az aljzatra. Egyre inkább nehezére esett ébren maradnia. Csak még egy kicsit, csak még egy kicsit hadd maradjak tudatomnál, mielőtt meghalok – sóhajtotta. Didergett. A testére gondolt és a hullámokban rátörő fájdalomra. Az vajon létezik-e? Ha a csillagra figyel, megfeledkezik a testéről, mintha csak nem is volna. Ezen már az előbb is töprengett. Talán csak az létezik, amire éppen figyel, vagy gondol. – Micsoda marhaság! – keserűen felnevetett. – Itt fekszem ebben a csónakban, hamarosan meghalok, és azon gondolkodom van-e valóságos, létező testem vagy én vagyok-e a víz. Könnyebb lenne vízbe fojtanom magam, legalább békén hagyna ez a sok ostoba gondolat, és nem kellene tovább szenvednem. – dörmögte a csillagoknak. Aztán behunyta a szemét.

Madarak hangjára ébredt és virágillatra. Még mindig a csónak aljában feküdt, ám nem hallotta a testnek csapódó vizet és nem érezte az

imbolygást sem. Bizonyosan szárazon van. Felkönyökölt, körülnézett. Ameddig csak ellátott, körötte mindenhol zöld mező, virágzó fákkal, s egy hatalmas, aranyszínben fürdő épülettel a távolban. Mögötte a nyílt óceán. Mindez rendkívül ismerősnek látszott. Biztos volt abban, hogy járt itt korábban. Talán innen származik, ez lehet az otthona. Fejfájása elmúlt, s mintha erőre kapott volna, felpattant. Kiszállt a csónakból és elindult a fényben úszó ház felé. Ahogyan közeledett feléje, béke és öröm szállta meg, amely arra sarkallta, hogy még jobban szaporázza lépteit. Az utolsó métereket futva tette meg a harmatos fűben, majd megállt a hatalmas, aranyszín épület előtt. Tudta, hol van a bejárata, ahogyan arra is emlékezett, hogy belül leheletkönnyű függönyök lógnak, amelyeket finoman libbent ide-oda a tengeri szél, és nincsenek szobák, az épület közepén pedig az otthon melege várja. Belépett az aranykapun, az ajtónyitás nyomán virágszirmokat sodort magával a fuvallat. Kíváncsian nézett körül, mindent úgy talált, ahogyan legutóbb látta. Elindult a függönyök között, egyiket hajtotta félre a másik után, a mennyezetet kémlelte, mely színarany volt mindenütt, itt-ott szobrok figyelték a kiszögelléseken, táncoló női alakok, így jutott egyre beljebb, mígnem elérte a középpontot. A béke, amelyet érzett, nem a földről való volt. Tudta, hogy nem sokat időzhet itt. Lepihent a hatalmas, bevetett, faragott ágyra, majd mély álomba merült. Mosolygott.

Ezenközben több újság is arról cikkezett, hogy egy mentőhajó legénysége síró csecsemőt talált sodródni egy piszkosszürke, ütött-kopott halászcsónakban, valahol az ausztrál partok közelében.